

APSTIPRINĀTS
ar Izglītības un zinātnes ministrijas
2005.gada 6.jūlija
rīkojumu Nr. 505

PROFESIJAS STANDARTS

Reģistrācijas numurs PS 0318

Profesija **Lokmetinātājs metināšanā ar mehanizēto iekārtu aktīvās gāzes vidē (MAG)**

Kvalifikācijas līmenis **2**

Nodarbinātības apraksts **Lokmetinātājs metināšanā ar mehanizēto iekārtu aktīvās gāzes vidē (MAG) strādā metālapstrādes un mašīnbūves uzņēmumos, būvfirmās, autoremonta firmās un citos tautsaimniecības uzņēmumos, kuru darbība saistīta ar metālizstrādājumu, to konstrukciju un mehānismu izgatavošanu, lietošanu vai remontu, kā arī var veikt individuālo darbu. Lokmetinātājs metināšanā ar mehanizēto iekārtu aktīvās gāzes vidē veic tērauda detaļu, mezglu un konstrukciju metināšanu.**

Pienākumi un uzdevumi

Pienākumi	Uzdevumi
1. Savienot metināšanas posteņa iekārtu, aparatūru un aprīkojumu.	1.1. Sakārtot darba vietu. 1.2. Izvēlēties metināšanas stieples diametru saskaņā ar metāla biezumu un pozīciju telpā. 1.3. Izvēlēties turētāja strāvas noņēmēja urbuma diametru. 1.4. Uzlikt un nostiprināt aizsarggāzes balonu uz metināšanas iekārtas ratiņiem. 1.5. Pievienot balona reduktoru, drošības vārstu un šļūteni aizsarggāzes balonam. 1.6. Uzlikt un nostiprināt stieples spoli padeves mehānismā. 1.7. Izvēlēties stieples padeves rullīšu rievu formu un izmērus atkarībā no metināšanas stieples diametra. 1.8. Pievienot metināšanas turētāju un gāzes šļūteni stieples padeves mehānismam. 1.9. Savienot metināšanas stieples mehānismu ar barotājavotu. 1.10. Pievienot metināšanas kabeli barotājavotam un detaļām.
2. Sagatavot detaļas un konstrukcijas metināšanai.	2.1. Noteikt tērauda metināmību saskaņā ar sertifikātā norādīto ķīmisko sastāvu. 2.2. Sagatavot instrumentus (atslēgas, skrūvgriežus, kombinētās plakanknaibles, rokas elektroinstrumentus metāla griešanai un/vai slīpēšanai, tērauda stieples suku metāla tīrīšanai, aizzīmēšanas adatu). 2.3. Veikt metināmo detaļu malu sagatavošanu. 2.4. Salikt detaļas metināšanai (iespīlēšanas ierīcēs un/vai pieķert).
3. Veikt dažādu šuvju metināšanu.	3.1. Izvēlēties piedevstieples marķu un diametru, aizsarggāzes vai to maisījumu tipu, metināšanas secību un metināšanas režīmus saskaņā ar metināšanas procedūras specifikāciju. 3.2. Ieregulēt izvēlētos metināšanas režīmus. 3.3. Veikt T-veida un stūrsavienojumu metināšanu apakšējā (PA, PB), vertikālajā (PF, PG) un griestu (PD) pozīcijās. 3.4. Veikt sadursavienojumu metināšanu apakšējā (PA) un vertikālajā (PF, PG) pozīcijās. 3.5. Veikt T-veida savienojumu (caurule pie plāksnes) metināšanu apakšējā (PB) pozīcijā (ar un bez malu noslīpinājuma).
4. Veikt vizuālo metināto savienojumu šuvju kvalitātes pārbaudi.	4.1. Pārbaudīt vizuāli ar šuvmēru un šablioniem šuves ģeometriskos izmērus. 4.2. Pārbaudīt vizuāli iegriezumus, redzamās poras, necaurmetinājumu, caurdegumus ar un bez piekares, uztecējumus, apdegumus, šķakatas un sārņus (plēves).
5. Lietot tehnisko dokumentāciju.	5.1. Lasīt metināto savienojumu un konstrukciju rasējumus. 5.2. Sastādīt vienkāršu detaļu un konstrukciju skices. 5.3. Ievērot EN standartus metināto savienojumu apzīmēšanai. 5.4. Strādāt ar metināšanas procedūras specifikāciju.
6. Ievērot darba aizsardzības un ugunsdrošības noteikumus.	6.1. Ievērot darba drošības un ugunsdrošības noteikumus (darbs augstumā, slēgtā telpā, ar traukiem, kuros glabājušies viegli uzliesmojoši šķidrums, paaugstinātas ugunsbīstamības telpās). 6.2. Sniegt pirmo palīdzību nelaiemes gadījumos.

Īpašie faktori, kas raksturo darba vidi

- **Organizatoriskie** – nav.

- **Fizikālie** – paaugstināts trokšņu līmenis, fiziska slodze (darbs nemainīgā stāvoklī telpā).
– darbs ar augsta spiediena iekārtām (skābekļa, acetilēna un citu gāzu baloni)
- **Bioloģiskie** – nav.
- **Ķīmiskie** – metināšanas aerosoli,
– kaitīgi gāzu izdalījumi.

Īpašās prasības uzdevumu veikšanai

- vecums ne jaunāks par 18 gadiem (uzsākot patstāvīgu darbu);
- A (II kvalifikācijas grupa elektrodrošībā).

Prasmes

Kopīgās prasmes nozarē	Specifiskās prasmes profesijā	Vispārējās prasmes/spējas
<ul style="list-style-type: none"> • Noteikt metāla grupu, novērtēt metināmību. • Strādāt ar kontroles un mērinstrumentiem (šuvmēru, šabloniem, bīdmēru). • Lasīt rasējumus. • Sastādīt vienkāršu detaļu un konstrukciju skices. • Izmantot un kopt elektriskos rokas instrumentus. • Ievērot darba drošības, elektrodrošības, ugunsdrošības un vides aizsardzības noteikumus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Saslēgt metināšanas posteņa iekārtu, aparatūru un aprīkojumu. • Izvēlēties nepieciešamos metināšanas piedevmateriālus. • Regulēt metināšanas darba režīmus. • Strādāt ar mehānizēto iekārtu aktīvās gāzes vidē (MAG). • Metināt lokšņu un cauruļu konstrukcijas apakšējā un vertikālajā pozīcijā. • Noteikt vizuāli metināto šuvju defektus, novērtēt un novērst tos. 	<ul style="list-style-type: none"> • Komunicēšanās spējas. • Spēja strādāt komandā. • Pārbaudīt sava darba rezultātu. • Organizēt savu darba vietu. • Spēja pašizglītoties. • Sniegt pirmo palīdzību nelaimes gadījumos. • Radoša pieeja darbam.

Zināšanas

Zināšanas	Zināšanu līmenis		
	Priekšstats	Izpratne	Pielietošana
Profesionālā terminoloģija			
Profesionālā terminoloģija svešvalodā			
Aritmētikas pamatdarbības			
Trigonometrijas pamati			
Mehānikas pamatzināšanas fizikā			
Elektrības pamatzināšanas fizikā			
Elektrotehnikas pamati			
Elektrodrošība			
Pamatzināšanas neorganiskajā ķīmijā			
Materiālu mācības pamati			
Rasēšanas pamati			
Lokmetināšanas iekārtas, aparatūra un aprīkojums metināšanā ar mehānizēto iekārtu aktīvās gāzes vidē			
Lokmetināšanas darbu tehnoloģija metināšanā ar mehānizēto iekārtu aktīvās gāzes vidē			
Darba drošības, ugunsdrošības un vides aizsardzības noteikumi			
Datoru lietošanas pamati			

Lietišķās saskarsmes pamati			
-----------------------------	--	--	--

Profesijas standarta izstrādes darba grupas sastāvs:

- **Ojārs Pētersons**, docents, Latvijas Jūras Akadēmija;
- **Ilgonis Ruņģis**, direktora vietnieks, MMEC metodiķis, Rīgas 3. arodskola;
- **Jānis Jansons**, direktora vietnieks, MMEC metodiķis, Rīgas 3. arodskola;
- **Jānis Andersons**, prezidents, Latvijas metināšanas speciālistu asociācija (LMSA);
- **Vilnis Rantiņš**, valdes priekšsēdētājs, Mašīnbūves un metālapstrādes rūpniecības uzņēmēju asociācija.

Konsultanti:

- **Sandra Bidzāne**, IZM Profesionālās izglītības centrs, Izglītības satura daļas vadītāja.

Eksperti:

- **E. Egle** - Latvijas Darba devēju konfederācijas ģenerāldirektore;
- **A. Drozdovs** – A/S „Daugavpils lokomotīvu remonta rūpnīca” galvenais tehnologs;
- **B. Ābiķe** – VAS „Latvijas dzelzceļš” personāla direktore.